

Силабус дисципліни «Гроші і кредит з використанням управлінських інформаційних систем і технологій»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 123 · КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ

БАКАЛАВР

150 годин · 5 кредитів ЄКТС · 5 змістовних модулів

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Гроші і кредит з використанням управлінських інформаційних систем і технологій

Спеціальність: **123** Комп'ютерна інженерія

Освітні програми: Фінанси, банківська справа та страхування в управлінських інформаційних системах і технологіях;
Облік і оподаткування в управлінських інформаційних системах і технологіях

Ступінь: Бакалавр

Підсумковий контроль: Іспит

150

Годин

загальний обсяг дисципліни

5

Кредити ЄКТС

відповідно до стандарту

5

Модулі

змістовних блоки курсу

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання інформації у грошово-кредитному та фінансовому контексті: виявлення суттєвих даних, порівняння альтернатив, формування обґрунтованих висновків і висловлення власної позиції. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки аналітичних записок, розрахункових робіт і презентацій. Здатність до усної та письмової професійної комунікації: чітко пояснювати монетарні поняття, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати звіти, висновки та аналітичні записки. Відповідальність, ініціативність, дисциплінованість та готовність працювати в команді під час аналізу кейсів, обговорення ситуацій із грошово-кредитної практики та спільного пошуку рішень. • аналізувати навчальну, статистичну та нормативну інформацію; • виділяти головне та узагальнювати результати; • планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів; • коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками; • брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.	Фахові компетентності Розуміння сутності грошей і кредиту, їх функцій та ролі у ринковому середовищі. Знання принципів функціонування грошового та кредитного ринків, грошових систем, механізмів банківського та небанківського фінансового посередництва в умовах цифрової трансформації економіки. Здатність аналізувати монетарні показники: грошову масу, грошову базу, рівень інфляції, процентні ставки, валютний курс, стан банківської системи та інструменти монетарної політики НБУ в інформаційних системах управління. • оцінювати стан грошового обігу та кредитного ринку за ключовими показниками; • визначати роль і функції центрального банку в національній економіці; • характеризувати кредитні відносини та банківську систему України; • орієнтуватися в основах монетарної політики та валютного регулювання; • пояснювати вплив грошово-кредитної сфери на господарську діяльність підприємств.	Результати навчання Пояснювати сутність монетарних категорій та явищ: гроші, кредит, відсоток, грошовий ринок, інфляція, валютний курс, банківська система, монетарна політика. Аналізувати основні показники грошово-кредитної системи для виявлення тенденцій та прогнозування змін. Характеризувати грошові системи та форми кредиту, застосовувати методи оцінки ефективності монетарної політики, визначати основні тенденції та робити висновки щодо стабільності фінансової системи. Орієнтуватися в нормативно-правовій базі у сфері грошового обігу та банківської діяльності. • пояснювати економічний зміст грошово-кредитних термінів; • аналізувати структуру і динаміку грошової маси та кредитного портфеля; • визначати показники інфляції, процентних ставок та валютного курсу; • застосовувати базові методи оцінки монетарних і кредитних процесів; • використовувати нормативні та інформаційні джерела НБУ для прийняття обґрунтованих рішень.
---	---	--

Гроші та грошовий обіг

Тема 1.1

Сутність і функції грошей.

Походження та еволюція грошей, форми грошей, вартість грошей, роль грошей у ринковій економіці та цифровому середовищі.

Тема 1.2

Грошовий оборот і грошові потоки: сутність грошового обороту, готівковий та безготівковий обіг, платіжні системи, цифрові гроші та криптовалюти.

Тема 1.3

Грошовий ринок і грошова маса. Попит і пропозиція грошей, рівновага на грошовому ринку, грошові агрегати, монетарна база та грошово-кредитний мультиплікатор.

Грошові системи та інфляція

Тема 2.1

Грошові системи: поняття, типи та елементи. Еволюція грошових систем — від металевого стандарту до сучасних фіатних грошей і цифрових валют центральних банків (CBDC).

Тема 2.2

Інфляція та грошові реформи. Сутність, форми прояву та види інфляції, інфляційні наслідки для економіки, антиінфляційна політика та досвід грошових реформ в Україні.

Тема 2.3

Валютний ринок і валютні системи. Валютний курс, методи його регулювання, платіжний баланс, міжнародна валютна система та валютна політика НБУ.

Кредит і кредитні відносини

Тема 3.1

Сутність кредиту та його роль в економіці. Теорії кредиту, функції кредиту, принципи кредитування, форми та види кредиту у сучасному фінансовому середовищі.

Тема 3.2

Позичковий відсоток: сутність, теорії та роль. Чинники формування рівня процентних ставок, облікова ставка НБУ та її вплив на кредитний ринок.

Тема 3.3

Кредитний ринок і фінансове посередництво. Небанківські фінансово-кредитні установи: страхові компанії, пенсійні фонди, інвестиційні фонди та їх роль у перерозподілі капіталу.

Банківська система та центральний банк

Тема 4.1

Банківська система України: структура, дворівнева будова, функції та роль банків у грошово-кредитній сфері. Національний банк України: правовий статус, функції та операції.

Тема 4.2

Комерційні банки: організація, класифікація, пасивні та активні операції, банківські послуги. Банківський нагляд і регулювання, захист вкладників та фінансова стійкість банків.

Тема 4.3

Монетарна (грошово-кредитна) політика. Цілі, типи та інструменти монетарної політики НБУ: обов'язкові резерви, операції на відкритому ринку, процентна та валютна політика.

Фінансові кризи, міжнародні фінанси та цифрові технології

Тема 5.1

Фінансові кризи та їх вплив на грошово-кредитну систему. Причини, механізми розгортання та наслідки монетарних криз, антикризові заходи центральних банків.

Тема 5.2

Міжнародне валютно-фінансове співробітництво. МВФ, Світовий банк, ЄБРР: функції, механізми кредитування, співпраця з Україною в умовах воєнного стану.

Тема 5.3

Цифрова трансформація грошово-кредитної сфери. Цифрові валюти центральних банків (CBDC), фінтех-компанії, блокчейн у фінансах, кібербезпека фінансових систем та інформаційні технології в банківській діяльності.

Тема 5.4

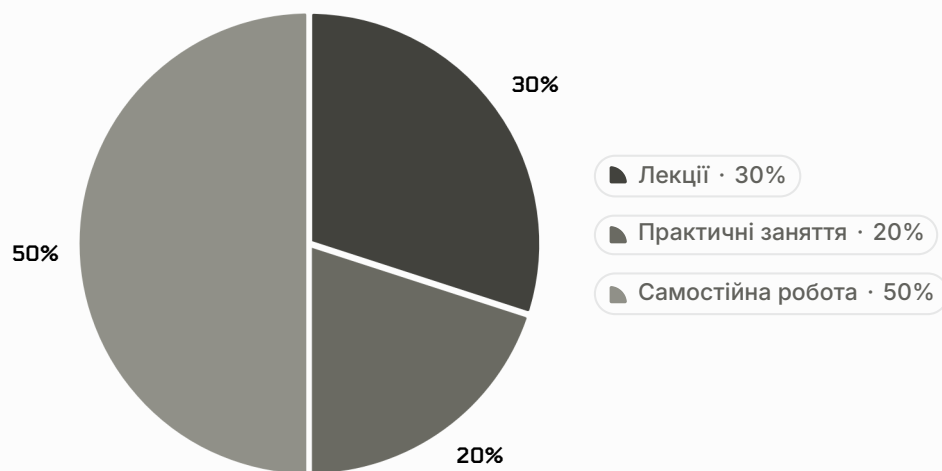
Грошово-кредитна система України в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення. Монетарні виклики, фінансова стабільність та перспективи реформування банківської системи.

Розподіл навчального часу — 150 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 — Сутність і функції грошей	4	2	5
	Тема 1.2 — Грошовий оборот	4	2	5
	Тема 1.3 — Грошовий ринок і маса	4	2	5
Модуль 2	Тема 2.1 — Грошові системи	4	2	5
	Тема 2.2 — Інфляція та реформи	4	2	5
	Тема 2.3 — Валютний ринок	3	2	5
Модуль 3	Тема 3.1 — Сутність і форми кредиту	4	2	5
	Тема 3.2 — Позичковий відсоток	3	2	5
	Тема 3.3 — Кредитний ринок	3	2	5
Модуль 4	Тема 4.1 — Банківська система та НБУ	4	4	5
	Тема 4.2 — Комерційні банки	4	4	5
	Тема 4.3 — Монетарна політика	4	2	5
Модуль 5	Тема 5.1 — Фінансові кризи	2	2	5
	Тема 5.2 — Міжнародні фінанси	2	2	5
	Тема 5.3 — Цифрова трансформація	2	2	5
	Тема 5.4 — Грошово-кредитна система України	3	2	5
Разом		45	30	75

 Загальний обсяг: **150 годин = 5 кредитів ЄКТС**. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Примітки до розподілу часу

Структура навчального часу

Загальний обсяг — **150 годин (5 кредитів ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

- **Лекції (45 год.):** подача ключового теоретичного матеріалу
- **Практичні (30 год.):** відпрацювання навичок, розв'язання задач
- **Самостійна робота (75 год.):** поглиблене вивчення, підготовка завдань

□ Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни** — студенти навчаються працювати з фінансовими джерелами самостійно.

Самостійна робота студентів

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками з грошей і кредиту (Стеценко, Титок та ін., Політило та ін.), нормативно-правовими актами (Закон про Національний банк України, Закон про банки і банківську діяльність), науковими статтями у фахових виданнях. Студент має вміти конспектувати ключові положення, виділяти головні поняття та визначення, порівнювати підходи різних авторів до трактування монетарних категорій, формувати короткі узагальнення за темами курсу.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів Національного банку України (bank.gov.ua), Міністерства фінансів України (mof.gov.ua), Державної служби статистики (ukrstat.gov.ua), Верховної Ради України (zakon.rada.gov.ua) та Міжнародного валютного фонду (imf.org). Аналіз монетарних звітів НБУ, даних про грошову масу, кредитний ринок і валютний курс, пошук актуальної інформації для навчальних завдань. Результат — розвиток навичок роботи з офіційними джерелами та формування фінансової інформаційної грамотності.

Індивідуальні завдання

Виконання розрахункових завдань із визначення показників грошової маси, рівня інфляції, процентних ставок та ефективності монетарної політики; аналітичних завдань щодо порівняльного аналізу динаміки грошово-кредитних показників; творчих завдань — підготовка есе, аналітичних записок, міні-досліджень з актуальних питань грошово-кредитного регулювання. Очікуваний результат — уміння застосовувати теорію на практиці, інтерпретувати отримані результати та обґрунтовувати висновки.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять шляхом опрацювання умов задач, повторення теоретичного матеріалу та відпрацювання алгоритмів розрахунку монетарних показників; підготовка до тестувань через вивчення ключових термінів і визначень, формул і базових підходів; підготовка до контрольних робіт за кожним змістовним модулем через систематизацію знань, повторення прикладів із занять і розв'язання типових задач. Очікуваний результат — готовність до активної роботи на заняттях і впевнене виконання контрольних завдань.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: розрахункові та аналітичні вправи за темами змістовного модуля. Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу з грошово-кредитної теорії та практики. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне ситуаційне завдання або реферат, які охоплюють теми змістовних модулів (теоретичні питання, розрахункові задачі, аналіз монетарних показників). Оцінюються повнота відповіді, правильність розрахунків та обґрунтованість висновків.

3

Підсумковий контроль — Іспит

Іспит відповідно до навчального плану. Форма проведення — письмовий іспит (тестові завдання + теоретичні питання + задачі). Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС.

Методи викладання

Підходи до навчання

Викладання дисципліни «Гроші і кредит» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері фінансів, банківської справи та обліку в управлінських інформаційних системах і технологіях. Такий підхід сприяє глибшому розумінню монетарних процесів, розвитку аналітичного мислення та вмінню застосовувати набуті знання під час розв'язання фахових завдань.

Лекції Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із практики НБУ та банківського сектору; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.	Кейс-стаді Аналіз реальних монетарних ситуацій — рішення НБУ щодо облікової ставки, антиінфляційних заходів, валютного регулювання; студенти виявляють проблему, пропонують рішення та обґрунтовують висновки.	Практичні задачі Розрахункові вправи за темами (визначення грошових агрегатів, рівня інфляції, процентних ставок, валютного курсу); відпрацювання алгоритмів розв'язання монетарних задач.
Дискусії Обговорення актуальних проблем грошово-кредитної системи України (монетарна політика в умовах воєнного стану, цифровізація фінансів, банківська стабільність); розвиток критичного мислення та аргументації.	Робота з нормативними документами Опрацювання Закону про НБУ, Закону про банки і банківську діяльність, постанов НБУ та підзаконних актів; формування навичок роботи з правовою базою грошово-кредитної сфери.	Самостійне дослідження Підготовка аналітичних записок, міні-рефератів і презентацій за обраною темою (цифрові фінанси, фінтех, криптовалюти); розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації монетарної інформації.
Тестування та опитування Перевірка рівня засвоєння матеріалу після кожної теми; формування навичок чіткого та лаконічного формулювання відповідей з грошово-кредитної теорії.		
 Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійними програмами спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія».		

Рекомендована література та ресурси

1. Стеценко С. П., Титок В. В., Лисиця Н. В. та ін. Гроші та кредит : навч. посібник. — Київ : КНУБА, 2024. — 227 с.
2. Політило М. П., Хома І. Б., Чубка О. М., Ярошевич Н. Б., Якимів А. І. Фінанси, гроші та кредит : навч. посібник. — Львів : Новий Світ-2000, 2025. — 234 с.
3. Крупка М., Андрущак Є., Пайтра Н. та ін. Банківська система : підручник / за ред. М. Крупки. — 2-ге вид., переробл. і доповн. — Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. — 524 с.
4. Ставерська Т., Близнюк О., Лисак Г. Гроші та кредит : курс лекцій для підготов. бакалаврів за спец. 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». — Харків : ДБТУ, 2022.
5. Рудь І. Гроші та кредит : опорний конспект лекцій для студентів змішаної форми навчання, галузь знань 07 Управління та адміністрування. — Миколаїв : Румянцева Г. В., 2023. — 127 с. URL: <http://surl.li/nkfja>
6. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник. — Житомир : Університет «Полісся», 2024. — 317 с.
7. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 № 679-XIV (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
8. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
9. Закон України «Про платіжні послуги» від 30.06.2021 № 1591-IX (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20>
10. Офіційний сайт Національного банку України. — URL: <https://www.bank.gov.ua/>
11. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. — URL: <https://mof.gov.ua/>
12. Державна служба статистики України. — URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
13. Офіційний сайт Верховної Ради України. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
14. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
15. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. — URL: <https://www.imf.org/>
16. Офіційний сайт Європейського банку реконструкції та розвитку. — URL: <https://www.ebrd.com/>
17. Офіційний сайт Державної податкової служби України. — URL: <https://tax.gov.ua/>
18. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. — URL: <https://www.treasury.gov.ua/>
19. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. — URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>
20. Журнал «Економіка та суспільство» (електронне видання). — URL: <https://economyandsociety.in.ua/>
21. Журнал «Фінанси України» (видання НБУ). — URL: <https://finukr.org.ua/>
22. Грушко В. Економіка в умовах війни та повоєнний економічний розвиток. Вчені записки Університету «КРОК». — 2024. — № 1 (73). — С. 47–53. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-73-47-53>
23. Офіційний сайт Рахункової палати України. — URL: <https://rp.gov.ua/>